

Megjelenik
minden hó 15-én
három-négy ívnyi
tartalommal.

AKADÉMIAI
ÉRTESITŐ

Szerkesztő-
s kiadóhivatal a
Magyar Tudom.
Akadémiában.

SZERKESZTI

HEINRICH GUSZTÁV.

XVIII. KÖTET.

1907. November 15.

11. FÜZET.

Kazinczy Ferencz Levelezése.¹

Kazinczy Ferencz Levelezésének XVII-ik kötete az 1820 elejétől az 1821 végeig írott leveleket foglalja magában, számról nézve 230-at, a melyek közül 117-et maga Kazinczy intézett barátaihoz.

Az itt közlött levelekben Kazinczy az előbbi évben megjelent tanulmánya hatásáról tudakozza barátai véleményét, az *Erdélyi Levelek* tervezett kiadásáról és soha nem szünő javításáról, Cicero és Sallustius műveinek, valamint a *Yorick érzékeny utazása* című fordításai átdolgozásáról, egyszersmind Tacitus és Tasso főmunkáinak fordításáról értesít. E mellett történelmi életrajzait dolgozza, tanácsosal és adatokkal támogatja gr. Majláth Jánost anthológiája és Igaz Sámuel a *Hebe* szerkesztésében; örvendve fogadja Kisfaludy Károlynak az *Aurora* kiadására vonatkozó szándékát s az elhunyt Vályi Nagy Ferencz műveinek kiadásán és szegénységben maradt családjának fölsegítésén fáradozik. Közben súlyos anyagi helyzetéről, pereskedéséről, a zemplénnvármegyei levéltár rendezéséről s kora közállapotáról is véleményt cserél rokonaival s barátaival.

Írotársai általában nagy javalással fogadták tanulmányát. Ungvárnémeti Tóth László szerénynek s mégis mélyrehatónak ítéli annyira, hogy Bécsben mind a hozzáértőknek, mind a hozzá nem értőknek megtetszett, s ő már látja, mint hajlanak ellenfelei az igazságra, melytől a makacsság elvonta őket. Majláth János oly derék munkának ítéli, a melynek lehetetlen el nem hallgattatnia az ellenkezést. Valóságos Evangeliuma vagy Koranja az íróknak, mely megtéríti vagy megöli a hitetlent. Szentmiklóssy gyönyörrel, Döbrentei bámulattal olvasta az értekezést, Kis János pedig oly figyelemmel, mintha csak most látta volna barátja kiválóságát, holott éppen Kis János mindig többre becsülte

¹ A M. Tud. Akadémia Irodalomtörténeti Bizottsága megbízásából közzéteszi dr. Váczy János. Tizenhetedik kötet. 1820 jan. 1.—1821 decz. 31. Budapest, 1907. N. 8r. XLII, 671 l.

Az összes ülés megilletődéssel veszi tudomásul jeleseink elhunytát, e jegyzőkönyvében örökíti meg fájdalmas részvétét és fölhívja az osztályokat, hogy az elköltözöttek érdemeit megörökítő emlékbeszédekről gondoskodjanak.

156. Főtitkár jelenti, hogy a vallás- és közoktatási miniszter úrnak f. é. júl. 12.-én 76372. sz. a. leirata szerint Ó csász. és apost. kir. Felsege Bécsben f. é. június 27-én kelt legfelső elhatározásával BERZEVICZY ALBERT t. és THAN KÁROLY r. tagnak az Akadémia elnökévé, ill. másodelnökévé három évre (1907—10) történt megválasztását legkegyelmesebben jóváhagyni méltóztatott. — Örvendetes tudomásul van.

157. Főtitkár bejelenti a f. év szeptember 30-ig, mint kifizött határnapig beérkezett pályamunkákat. (I. fönt 681. l.), melyeknek jelígis levelei az Akadémia és THAN KÁROLY másodelnök úr pecsétjeivel lepecsételtetnek. (A Semsey-pályázat jelígis leveleit a Semsey-bizottság pecsételi le). A beérkezett pályaművek megbírálás végett kiadatnak az osztályoknak.

158. Főtitkár bemutatja a néhai Wahrmann József végrendeleti intézkedése értelmében készült alapító levelet, melyet az összes ülés előzetes tárgyalás végett az Elnökök és Titkárok értekezletének ad ki.

159. Főtitkár javaslatára az akadémiai *Almanach* ezentúl január második hetében fog szétküldetni, hogy az előző év adatai decz. 31-ig teljesen fölvehetőek legyenek.

160. Másodelnök úr a jegyzőkönyv hitelesítésére VÉCSEY TAMÁS és FRÖHLICH IZOR r. tagokat kéri föl.

HUSZONHATODIK AKADÉMIAI ÜLÉS.

Az I. osztály hetedik ülése.

1907 október 7-én.

RÉVAI MIKLÓS halálának századik évfordulója alkalmából.

GOLDZSIHER IGNÁCZ osztályelnök elnöklete alatt jelen voltak az *illető osztályból*: Gyulai Pál t. t. — Asbóth Oszkár, Heinrich Gusztáv, Pasteiner Gyula, Pecz Vilmos, Simonyi Zsigmond, r. tt. — Badics Ferencz, Bánóczy József, Csengeri János, Dézsi Lajos, Ferenczi Zoltán, Gombocz Zoltán, Gyomlay Gyula, Jánosi Béla, Katona Lajos, Kégl Sándor, Melich János, id. Szinnyei József, Vári Rezső l. tt. — *Más osztályokból*: Concha Győző, Fröhlich Izidor, Genersich Antal, Kautz Gyula, Ortway Tivadar, Pauer Imre, Rados Gusztáv, Szily Kálmán, Than Károly, Vécsey Tamás, Wlassics Gyula, Zsilinszky Mihály r. tt. — Balogh Jenő, Fináczy Ernő, Gaal Jenő, Mocsáry Sándor, Reiner János, Thirring Gusztáv l. tt. — Jegyző: ifj. Szinnyei József osztálytitkár.

161. GOLDZSIHER IGNÁCZ osztályelnök az ülést a következő beszéddel nyitotta meg:

Tisztelt Ösztály! Szüniidőnk utáni első ülésünket, melyet ezenel megnyitni van szerencsém, a magyar történeti nyelvtan atyja, Révai Miklós halhatatlan emlékének szenteljük.

Eszményeinek hagyományában élünk.

Elhalálozása évének századik fordulóját kegyeletes alkalomnak tekinthetjük arra, hogy Révai Miklós tudományos életmunkáját, céljait és hatását fölelevenítsük körünkben.

Mai ünnepélyes emlékülésünknek ez a kizárólagos tárgya.

Erre hivatott társaink méltató előadásokkal fogják e feladatukat teljesíteni.

Mielőtt a szószékhez szólítnám őket, van szerencsém bejelenteni, hogy ünnepélyünk kiegészítéséül nemzetünk halhatatlan tudósának egy irodalmi emléket is szentelünk. Ugyanis Nyelvtudományi Bizottságunk Révai *Elaboratio grammatica hungarica* című nyelvtani munkájának eddig kiadatlan III. (mondattani) részét Simonyi Zsigmond társunk által bocsátja közre. E kiadvány, mely technikai okokból, a mai alkalomra nem készülhetett el, ez idő szerint folyamatban van és rövid időn belül a sajtó alól kikerül.

162. DÉZSI LAJOS l. t.: „Révai Miklós emlékezete.“

163. MELICH JÁNOS l. t. „Révai Miklós nyelvtudománya.“

164. Az osztályelnök a jegyzőkönyv hitelesítésére GYULAI PÁL t. és id. SZINNYEI JÓZSEF l. tagokat kéri föl.

HUSZONHETEDIK AKADÉMIAI ÜLÉS.

A II. osztály hetedik ülése.

1907 október 14-én.

THALY KÁLMÁN osztályelnök elnöklete alatt jelen voltak *az illető osztályból*: Berzeviczy Albert, b. Forster Gyula, t. tt. — Csánki Dezső, Fejérfarkas László, Földes Béla, Karácsonyi János, Kautz Gyula, Ortvyai Tivadar r. tt. — Angyal Dávid, Balogh Jenő, Békefi Remig, Csontos János, Ferdinánd Géza, Fináczy Ernő, Gaal Jenő, Kollányi Ferencz, Magyary Géza, Marczali Henrik, Nagy Gyula, Óváry Lipót, Reiner János, Szendrei János, Tagányi Károly, Thirring Gusztáv l. tt. — *Más osztályokból*: Goldziher Ignác, Heinrich Gusztáv, Szily Kálmán r. tt. — Dézsi Lajos, Melich János, Katona Lajos l. tt. — Jegyző: Pauer Imre osztálytitkár.

165. KARÁCSONYI JÁNOS r. t. felolvassa: „Hogyan lett szent István koronája a magyar szent korona részévé“ című tanulmányát.

166. MARCZALI HENRIK l. t. bemutatja: „Nádorválasztás 1790-ben“ című értekezését.

167. Az osztályelnök a jegyzőkönyv hitelesítésére b. FORSTER GYULA t. és ORTVAY TIVADAR r. tagokat kéri föl.

HUSZONNYOLCZADIK AKADÉMIAI ÜLÉS.

A III. osztály hetedik ülése.

1907 október 21-én.

THAN KÁROLY osztályelnök elnöklete alatt jelen voltak *az illető osztályból*: Entz Géza, b. Eötvös Loránd, Fröhlich Izidor, Horváth Géza, Ilosvay Lajos, Klein Gyula, Klug Nándor, Krenner József, Lengyel Béla, Lenhossék Mihály, Rados Gusztáv, Réthy Mór, Szily Kálmán r. tt. — Bugárszky István, Hoor Mór, Kalecsinszky Sándor, Kövesligethy Radó, Lörenthey Imre, Méhely Lajos, Mocsáry Sándor, Ónodi Adolf, Zimányi Károly l. tt. — *Más osztályokból*: Berzeviczy Albert t. — Heinrich Gusztáv r. t. — Jegyző: König Gyula osztálytitkár.